

Kunnskapsdepartementet

Dato: 28. sept., 2020
Deres ref.: 20/1146-1
Vår ref.: 20/05041

Besøksadresse: Universitetsveien 25, Kristiansand
Direkte tlf:

Saksbehandler:
Jannik Stølen Timenes

Jannik.S.Timenes@uia.no

Høringssvar forskrifter om nasjonale retningslinjer for barnevernsfaglige masterutdanninger – Master i barnevern

UiA vil med dette gi sitt høringssvar til forslag om *Forskrifter om nasjonale retningslinjer for barnevernsfaglige masterutdanninger*. Høringssvaret er skrevet av fagmiljøet ved Master i barnevern ved Institutt for sosiolog og sosialt arbeid, og støttes av fakultets- og UiA-ledelsen.

Før vi går inn på de konkrete høringsspørsmålene vil vi knytte en innledende kommentar til høringen som helhet.

Høringen omfatter to utdanninger. *Master i barnevern* er en utdanning for barnevernspedagoger og bygger på Bachelor i barnevern, mens *Master i barnevernsarbeid* særlig skal tilpasses kandidater med Bachelor i sosialt arbeid og vernepleie, med en åpning også for andre utdanningsgrupper. Denne modellen skiller seg markant fra dokumentet *Utredning av kompetansehevingstiltak i barnevernet* (Bufdir 2019) som ligger til grunn for departementets arbeid. Rapporten gir etter vårt syn et godt bilde av barnevernets utfordringer og kompetansebehov, og Bufdirs anbefaling er
....at det innføres en ny modell med to masterutdanninger som er særlig relevant for arbeid i barnevernet, men også med sårbare barn og unge generelt. Den ene av disse bør være en femårig integrert master i barnevern. (...) Vi mener at en enhetlig femårig integrert masterutdanning for barnevernspedagoger vil ivareta barnevernets behov for kompetanse gjennom å skape en tydeligere og mer forutsigbar kjernekompetanse og gi bedre faglig progresjon, grunnlag for skikkethetsvurderinger og praksisnærhet.

Etter vårt syn svarer ikke forslagene i tilstrekkelig grad på dokumenterte utfordringer. Av de to studieløpene som er skissert, er etter vårt syn Master i barnevern det beste alternativet. Vi velger derfor å gi vår høringsuttalelse til denne. UiA ønsker også å fremme et alternativt forslag i tråd med Bufirs anbefalinger. Vi foreslår at det etableres en masterutdanning – ikke to.

Da *Master i barnevern* etter vårt syn er det studiet som best svarer til dokumentert kompetansebehov, forslår vi at denne tilbys som påbygning til de bachelorløp som vurderes som relevant for arbeid i barnevernet. Parallelt med dette anerkjennes *femårig integrert master i barnevern* som et reelt alternativt løp.

Vi utdyper våre synspunkt og forslag i tilknytning til høringens spørsmål, og samler trådene igjen under spørsmål 9.

1) Utkastet til forskrift må blant annet ses i sammenheng med regjeringens høringsnotat om kompetanse i barnevernet, der det foreslås å innføre krav om mastergrad for visse oppgaver i barnevernet. I hvilken grad vurderes læringsutbyttebeskrivelsene i utkastet til forskrift å dekke behovet for kompetanse i barnevernet?

Se merknad til spm.9.

2) I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Vi ber særlig brukerorganisasjoner gi innspill på dette spørsmålet.

3) Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonenes behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning)? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.

Graden av detaljering gir god mening. Vi er imidlertid spørrende til om det er mulig å oppnå disse læringsmålene innen rammen av to studieår – se utfyllende merknad til spm.9.

4) Formålet med forskriften er å sikre at kandidater med samme utdanning får samme sluttkompetanse uavhengig hvilken utdanningsinstitusjon de er utdannet ved. Hvordan vurderes dette å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene?

Se kommentar spm 3.

5) Er det kompetanse som mangler i høringsutkastet til forskrift? I så fall hvilke?

Praksislæring er dårlig dekket opp - se for øvrig merknad til spm. 8 og 9.

6) Er det innhold som bør tas ut eller nedtones i utdanningen? I så fall hva:

Se merknad til spm. 8 og 9

7) Det er foreslått nasjonal deleksamen for utdanningene. Vi ber om høringsinstansenes innspill på en mulig innføring av nasjonal deleksamen i jus for de barnevernsfaglige masterutdanningene.

Det gir god mening å ha en felles forståelse av hvilket læringsinnhold som skal dekkes under tema jus. Vi er mer usikre på om dette best gjøres ved å innføre en nasjonal deleksamen, eller om det kan dekkes like godt ved å være spesifikk på læringsutbyttebeskrivelsene også her. Suksessen ved en nasjonal deleksamen vil også avhenge av kvaliteten på denne.

8) Praksisstudier kan beskrives i forskriften, men skal da beskrives på et overordnet nivå. Detaljert beskrivelse av praksisstudiene skal skje ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Det er ikke lagt inn krav om praksisstudier i utdanningene. Utdanningsinstitusjonene kan likevel tilby praksisstudier som en del av utdanningene. Vi ber høringsinstansene særlig vurdere om det bør forskriftsfestes krav til praksis i utdanningene eller om dette kan vurderes ved den enkelte utdanningsinstitusjon?

UiA er bekymret over at det er ikke et krav om praksisstudier i noen av de to masterutdanningene. Dette er utdanninger som har profesjonsutøvelse som sitt sikte. Praksis er, sammen med utdanningsinstitusjonene, en viktig arena for studentenes dannelsesprosesser og deres mulighet til å utnytte de læringsmulighetene som er knyttet til at praksisfeltets problemstillinger. At utøvende og teoretiske tilnærminger gjensidig utfordrer og supplerer hverandre, er helt sentralt i utdanning av velferdsstatens profesjoner. Praksis som supplerende læringsarena gir studenter blant annet en mulighet til å snakke med barn og foreldre i krevende livssituasjoner. Samtaler er så mye mer enn teknikk. Det handler om å kjenne og gjenkjenne egne følelser, om å stå i motstand, om å finne ut hvem man selv er i møte med andre. Læringsinstitusjonenes muligheter for å ivareta hele dette læringsområde er begrenset.

Slik forslaget foreligger nå, kan studenter som ikke har hatt praksis i barnevernet i sin bachelorutdanning risikere å heller ikke vil få det i sin masterpåbygning. Med dette som grunnlag ønsker vi at praksiskrav forskriftsfestes.

9) Har du/dere andre innspill enn det dere allerede har gitt ovenfor?

Som påpekt innledningsvis meder UiA at forslagene som foreligger ikke i tilstrekkelig grad svarer på barnevernets kompetanseutfordringer. Vi vil særlig peke på følgende:

- *Masterutdanningen i barnevern* ser ut til å vektlegge kliniske ferdigheter i større grad enn *master i barnevernsarbeid*. Dette kan føre til at kandidater som har fått lite barnevernfaglig kunnskap og kompetanse gjennom sin bachelor (eksempelvis vernepleie og sykepleie), heller ikke vil få dette ved å ta et masterstudium i barnevernsarbeid.
- Skillet mellom barnevernspedagoger og studenter i sosialt arbeid kan fremstå som kunstig. Flere utdanninger i sosialt arbeid har klare innslag av barnevernfaglig kunnskap, og de to yrkesgruppene har lange tradisjoner for å jobbe side om side i barnevernet og for å supplere hverandre i utvikling av den barnevernfaglige praksisen. Det er grunn til å anta at en barnevernspedagog og en sosionom faglig sett har mer felles enn eksempelvis en sosionom og en sykepleier. Det er derfor en svakhet at de to skilles i to ulike løp.
- De institusjonene som velger å gi begge masterfordypningene vil etter all sannsynlighet velge å gi større deler av undervisningen felles. Dette dreier seg om så vel økonomiske som menneskelige ressurser. Vi ser en fare for at dette vil undergrave målet om mer spesialiserte masterfordypninger.

- UiA har allerede etablert en femårig masterutdanning, et studium som er utviklet og drives i nært samarbeid med praksisfeltet. Studiet har barnets beste som tematisk omdreiningspunkt. Det har en tverrfaglig profil og legger til rette for systematisk progresjon gjennom fem år, en tilnærming som svarer til barnevernets komplekse og alvorlige tema. Vi ser ikke at dette blir pekt på som et reelt alternativ.

Med dette som bakgrunn er UiAs forslag følgende:

- Det etableres én masterutdanning – ikke to. *Master i barnevern* er etter vårt syn det studiet som best svarer til dokumentert kompetansebehov. Denne tilbys alle yrkesgrupper som er aktuelle for arbeid i barnevernet.
- Vi ber om at det vurderes et praksiskrav i masterutdanningen for de som ikke har hatt dette i sitt bachelorløp.
- Femårig integrert master i barnevern ved UiA anerkjennes og tydeliggjøres som et reelt alternativt løp. Dette gir mulighet for å høste erfaring fra en utdanning som allerede er etablert, uten at det forventes at andre institusjoner etablerer tilsvarende løp,
- Både en masterpåbygning i barnevern og et femårig integrert løp kvalifiserer til arbeid i barnevernet.

Med hilsen

Anne Halvorsen
Dekan

Fakultet for samfunnsvitenskap